

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้สั่งยุบพรรคไทยประชาธิปไตย

๑. ความเป็นมาและข้อเท็จจริงโดยสรุป

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคไทยประชาธิปไตย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง กรณีพรรคไทยประชาธิปไตยใช้จ่ายเงินที่ได้รับสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ เนื่องจาก (๑) พรรคมีการโอนเงินให้สาขาพรรคภายหลังที่มีการร้องเรียน (๒) พรรคโอนเงินให้สาขาพรรคไม่ครบตามจำนวนที่ได้รับจากกองทุน ฯ (๓) การโอนเงินบางส่วนได้กระทำเมื่อปิดบัญชีตามมาตรา ๓๘ ในวันสิ้นปีปฏิทินแล้ว (๔) ไม่มีหลักฐานการโอนเงินที่ได้รับจากกองทุน ฯ ให้สาขาพรรค (๕) มีการใช้หลักฐานซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายอื่นเป็นหลักฐานค่าสาธารณูปโภคของสาขาพรรค และ (๖) เชื้อธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) สาขาพหลโยธิน เลขที่ ๐๖๐๖๖๑๗ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๔๓ จำนวนเงิน ๕,๓๙๙.๓๕ บาท ซึ่งออกโดยบริษัท บัหวลวงอิลเคทริค จำกัด ส่งจ่ายในนาม นางฉวีวรรณ แสนขาว พร้อมทั้งใบนำฝากเช็คเพื่อเข้าบัญชีของนางฉวีวรรณ แสนขาว ไม่ปรากฏในงบการเงินของพรรค

๒. ประเด็นเบื้องต้น

มี ๒ ประเด็น

ประเด็นที่หนึ่ง พรรคไทยประชาธิปไตยใช้จ่ายเงินสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภค ประจำปี ๒๕๔๓ ของสาขาลำดับที่ ๕ (จตุจักร) สาขาลำดับที่ ๙ (ทวีวัฒนา) สาขาลำดับที่ ๑๖ (บางคล้า) และสาขาลำดับที่ ๒๐ (บางมูลนาก) เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ หรือไม่

ตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง มีประเด็นพิจารณา ๒ ประเด็น คือ

๑) ประเด็นว่า พรรคไทยประชาธิปไตยโอนเงินให้สาขาพรรคภายหลังที่มีการร้องเรียนหรือไม่ พิจารณาแล้ว ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า พรรคได้โอนเงินค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภค ประจำปี ๒๕๔๓ ให้กับสาขาลำดับที่ ๕ (จตุจักร) เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๔๔ ก่อนการร้องเรียน โอนเงินให้กับสาขาลำดับที่ ๙ (ทวีวัฒนา) เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๔ หลังการร้องเรียน โอนเงินให้กับสาขาลำดับที่ ๒๐ (บางมูลนาก) เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๔ หลังการร้องเรียน ส่วนสาขาลำดับที่ ๑๖ (บางคล้า) เชื่อว่าพรรคไม่ได้โอนให้กับสาขาคงกล่าว

๒) ประเด็นว่า พรรคไทยประชาธิปไตยโอนเงินให้สาขาพรรคครบตามจำนวนที่ได้รับจากกองทุน เพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง หรือไม่ พิจารณาแล้ว ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า พรรคไทยประชาธิปไตยโอนเงินค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภค ประจำปี ๒๕๔๓ ให้กับสาขาลำดับที่ ๕ (จตุจักร) และสาขาลำดับที่ ๙ (ทวีวัฒนา) ครบตามจำนวนที่ได้รับจากกองทุน ฯ คงมีเพียงสาขาลำดับที่ ๒๐ (บางมูลนาก) ที่โอนให้ไม่ครบ ส่วนกรณีสาขาลำดับที่ ๑๖ (บางคล้า) เชื่อว่าพรรคไม่ได้โอนให้สาขาคงกล่าว

๓) ประเด็นว่า การโอนเงินบางส่วนได้กระทำเมื่อปิดบัญชีตามมาตรา ๓๘ ในวันสิ้นปีปฏิทินแล้วหรือไม่ พิจารณาแล้ว เมื่อฟังได้ว่า พรรคไทยประชาธิปไตยโอนเงินค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภค ประจำปี ๒๕๔๓ ให้กับสาขาลำดับที่ ๕ (จตุจักร) เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๔๔ สาขาลำดับที่ ๙ (ทวีวัฒนา) และสาขาลำดับที่ ๒๐ (บางมุลนา) เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๔ จึงถือได้ว่าพรรคได้โอนเงินค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภค ประจำปี ๒๕๔๓ ให้กับสาขาพรรคทั้งสามดังกล่าว เมื่อพ้นกำหนดปิดบัญชีตามมาตรา ๓๘ ในวันสิ้นปีปฏิทิน (๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๓) แล้ว

๔) ประเด็นว่า พรรคไทยประชาธิปไตยมีหลักฐานการโอนเงินที่ได้รับจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองให้สาขาพรรค หรือไม่ พิจารณาเอกสารหลักฐานแล้ว ฟังได้ว่า พรรคมีหลักฐานการโอนเงินที่ได้รับจากกองทุน ฯ ให้กับสาขาลำดับที่ ๕ (จตุจักร) สาขาลำดับที่ ๙ (ทวีวัฒนา) และสาขาลำดับที่ ๒๐ (บางมุลนา)

๕) ประเด็นว่า พรรคไทยประชาธิปไตยใช้หลักฐานซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายอื่นเป็นหลักฐานค่าสาธารณูปโภคของสาขาพรรค หรือไม่ พิจารณาแล้วข้อเท็จจริงฟังได้ว่า พรรคมีการใช้หลักฐานซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายอื่นเป็นหลักฐานค่าสาธารณูปโภคในกรณีของสาขาลำดับที่ ๒๐ (บางมุลนา)

๖) ประเด็นว่า กรณีเช็คธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) สาขาพลโยธิน เลขที่ ๐๖๐๖๖๑๗ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๔๓ จำนวนเงิน ๕,๓๙๙.๓๕ บาท ซึ่งออกโดยบริษัท บัณฑลวงอิลเคทริค จำกัด ส่งจ่ายให้กับนางฉวีวรรณ แสนขาว พร้อมทั้งใบนำฝากเช็คเพื่อเข้าบัญชีของนางฉวีวรรณ แสนขาว สาขาทวีวัฒนา ไม่ปรากฏในงบการเงินของพรรค นั้น พิจารณาแล้ว ปรากฏว่า มีการโอนเงินจำนวน ๕,๓๙๙.๓๕ บาท โดยเช็คธนาคารทหารไทย ฯ ดังกล่าว ให้กับสาขาพรรคลำดับที่ ๙ (ทวีวัฒนา) ซึ่งมีนางฉวีวรรณ แสนขาว เป็นประธานสาขาพรรค เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๔๓ จริง ซึ่งฟังได้ว่าเป็นการโอนเงินค่าสาธารณูปโภคของปี ๒๕๔๒ ไม่ใช่ค่าสาธารณูปโภคของปี ๒๕๔๓ ดังนั้น กรณีดังกล่าวจึงไม่ต้องปรากฏในงบการเงินของพรรค ประจำปี ๒๕๔๓

ประเด็นที่สอง พรรคไทยประชาธิปไตยได้จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนในรอบปี ๒๕๔๓ ถูกต้องตามความเป็นจริง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ หรือไม่

พิจารณาแล้ว เห็นว่า พรรคไทยประชาธิปไตยได้รับเงินสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภค ประจำปี ๒๕๔๓ เป็นเงิน ๓๕๓,๙๑๓.๕๓ บาท โดยสำนักงาน กกต. ได้โอนเงินดังกล่าวให้พรรค รวม ๑๓ ครั้ง โดยครั้งที่ ๑ ถึงครั้งที่ ๑๑ โอนเงินในปี ๒๕๔๓ รวมเป็นเงิน ๒๖๙,๐๕๘.๖๒ บาท ส่วนครั้งที่ ๑๒ และครั้งที่ ๑๓ โอนเงินในปี ๒๕๔๔ เป็นเงิน ๘๔,๘๕๔.๙๑ บาท ดังนั้น การจัดทำงบการเงินของพรรคไทยประชาธิปไตย ประจำปี ๒๕๔๓ ซึ่งจัดทำ ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๓ ที่ถูกต้อง คือ (๑) รายได้เงินสนับสนุนค่าสาธารณูปโภค จำนวน ๒๖๙,๐๕๘.๖๒ บาท (๒) ค่าใช้จ่ายค่าสาธารณูปโภค จำนวน ๒๖๙,๐๕๘.๖๒ บาท และ (๓) รายได้เงินสนับสนุนค่าสาธารณูปโภคค้างรับ จำนวน ๘๔,๘๕๔.๙๑ บาท การที่พรรคจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนโดยระบุในรายงานงบการเงินประจำปี ๒๕๔๓ ว่า มีรายได้เงินสนับสนุนค่าสาธารณูปโภค เป็นเงิน ๒๗๒,๑๓๕.๗๖ บาท และมีค่าใช้จ่าย

ค่าสาธารณูปโภคเป็นเงิน ๒๗๒,๑๓๕.๗๖ บาท และระบุในงบดุล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๓ ว่า รายได้เงินสนับสนุนค่าสาธารณูปโภคค้างรับ เป็นเงิน ๖๐,๐๐๐ บาท จึงไม่ตรงกับความเป็นจริง

๓. ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัย มีว่า กรณีมีเหตุที่จะสั่งให้ยุบพรรคไทยประชาธิปไตย ตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง หรือไม่

พิจารณาแล้ว เห็นว่า การที่พรรคไทยประชาธิปไตยไม่ได้โอนเงินค่าไปรษณียากร และค่าสาธารณูปโภค ประจำปี ๒๕๔๓ ให้กับสาขาลำดับที่ ๑๖ (บางคล้า) ส่วนสาขาลำดับที่ ๙ (ทิวพัฒนา) และสาขาลำดับที่ ๒๐ (บางมูลนาก) โอนให้ภายหลังจากที่มีการร้องเรียน โดยในกรณีของสาขา ลำดับที่ ๒๐ (บางมูลนาก) มีการโอนให้ไม่ครบตามจำนวนที่ได้รับจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง นอกจากนั้น การโอนเงินดังกล่าวของพรรคให้กับสาขาพรรคได้ดำเนินการเมื่อพ้นกำหนดปิดบัญชี ตามมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ในวันสิ้นปี ปฏิทินแล้ว รวมถึงการที่พรรคมีการใช้หลักฐานซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายอื่นเป็นหลักฐานค่าสาธารณูปโภค ของสาขาพรรคลำดับที่ ๒๐ (บางมูลนาก) ถือได้ว่า พรรคไทยประชาธิปไตยใช้จ่ายเงินสนับสนุน ไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ ประกอบกับการที่พรรคได้จัดทำงบดุล งบรายได้และค่าใช้จ่าย ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๓ ยื่นต่อ คณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยระบุว่า รายได้เงินสนับสนุนค่าสาธารณูปโภค ๒๗๒,๑๓๕.๗๖ บาท (ที่ถูกต้องเป็น ๒๖๙,๐๕๘.๖๒ บาท) ค่าใช้จ่ายค่าสาธารณูปโภค ๒๗๒,๑๓๕.๗๖ บาท (ที่ถูกต้องเป็น ๒๖๙,๐๕๘.๖๒ บาท) และรายได้เงินสนับสนุนค่าสาธารณูปโภคค้างรับ ๖๐,๐๐๐ บาท (ที่ถูกต้องเป็น ๘๔,๘๕๔.๙๑ บาท) นั้น ถือได้ว่า พรรคไทยประชาธิปไตยจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุน ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒

๔. ผลคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญโดยมติเสียงข้างมาก ๑๒ ต่อ ๑ เสียง วินิจฉัยว่า กรณีมีเหตุที่จะสั่ง ยุบพรรคไทยประชาธิปไตยได้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) ศาลรัฐธรรมนูญจึงอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง สั่งให้ยุบพรรคไทยประชาธิปไตย

องค์คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ นายกระมล ทองธรรมชาติ นายจิระ บุญพจนสุนทร นายจุมพล ณ สงขลา นายผัน จันทรปาน นายมงคล สระภู่าน นายมานิต วิทยาเต็ม นายศักดิ์ เตชะชาญ นายสุจิต บุญบงการ นายสุธี สุทธิสมบุรณ์ พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวโซ นายสุวิทย์ อธิพงษ์ นางเสาวนีย์ อัครโรจน์ และนายอูระ หวังอ้อมกลาง

หมายเหตุ ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๒๑ ตอนที่ ๘๔ ก วันที่ ๒๙
ธันวาคม ๒๕๔๗

ย่อโดย นายสาโรช โชติพันธุ์
ผู้เชี่ยวชาญด้านคดีและวิชาการ